

§ 10 Boendeplanering 2017 med utblick mot 2040

Dnr 320-354/2016

Äldrenämndens beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande med förslag till boendeplan för 2017 med utblick mot 2040 och överlämnar det till kommunstyrelsen för beslut.

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-02-29.

Då befolkningen i åldersgruppen 65 år och äldre ökar kraftigt kommer även efterfrågan på olika former av bostäder för äldre att öka. Under perioden 2016 till 2040 väntas antalet boende i vård- och omsorgsboende öka från 5 630 till 7 850. Stadens behov av platser på vård- och omsorgsboende är tillgodosett till och med år 2024 för att därefter öka kraftigt.

Med de konkreta förslag som presenteras i föreliggande plan har staden till och med år 2024 ett visst överskott av platser på vård- och omsorgsboende. Detta medför att staden har rådrom att ta ställning till hur befintligt bestånd av särskilt boende ska användas och utvecklas. För att uppfylla behovet om att 60 procent av platserna ska drivas med kommunalt huvudmannaskap krävs att staden till och med 2040 tillskapar cirka 16 nya vård- och omsorgsboenden. Planprocessen för nyproduktion tar minst sju år varför staden redan nu behöver planera för nybyggnation av vård- och omsorgsboenden.

För att säkerställa att behovet av äldreboende tillgodoses på längre sikt ska en stadsövergripande åtgärdsplan för åren 2020-2040 tas fram, där markplanering, stadsplanering och äldreboendeplanering samordnas. Styrgruppen för äldreboendeplaneringen leder arbetet och den arbetsgrupp som operativt driver arbetet med äldreboendeplaneringen ges i uppdrag att under året återkomma med mer konkreta förslag hur denna utbyggnad kan verkställas. Arbetet ska ske i nära samverkan med berörda regioner, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och Micasa Fastigheter AB. Roller, ansvar och beslutsgång för den planerade utbyggnaden kommer att utformas. Förslagen arbetas därefter successivt in i kommande års äldreboendeplanering.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Vice ordföranden Sofia Modigh (KD) och ledanoten Dennis Wedin m.fl. (M) anmäler ett gemensamt särskilt uttalande med instämmande av ersättaryttrande från Alfred Askeljung (C).

Ledamoten Ann-Katrin Åslund (L) anmäler eget särskilt uttalande.

Beslutsgång

Ordföranden Torun Boucher (V) finner att nämnden beslöt utan omröstning enligt förvaltningens förslag till beslut.

Särskilt uttalande från (KD) och (M) med stöd av ersättaryttrande från (C):

”I rapporten nämns att de flesta stadsdelar rapporterar en minskad efterfråga på äldreboendeplatser, men att innerstaden utgör ett undantag. Det är därför viktigt att man vid planeringen av framtida boendeplatser tar hänsyn till de äldres önskemål och planerar för ett utökat antal platser i innerstaden. Det är viktigt att i sammanhanget uppmuntra de privata byggherrarna att delta i den processen.

Behovet av profilboenden med äldrepsykiatrisk inriktning, men även för yngre personer med demenssjukdom är påtalat stort. Även boende för äldre hemlösa är stort. Behovet i Stockholms stad beräknas uppgå till mellan 50-100 platser för äldre hemlösa med eller utan missbruksproblematik. Likaså behövs boenden med inriktning mot svårt sjuka äldre.

Vi välkomnar äldreförvaltningens planerade utredning tillsammans med stadsdelsförvaltningarna av hur dessa behov kan tillmötesgå.

Det finns en efterfrågan på möblerade vård- och omsorgsboenden. Det skulle underlätta för många svårt sjuka äldre att slippa en betungande flytt, ofta den sista i livet och ofta för en relativt kort tid. Vi välkomnar äldreförvaltningens utredning i den frågan.

I boendeplan 2017 nämns begreppet ”mellanboende”, en boendeform utan biståndsbedömning inom den ordinarie bostadsmarknaden. Det framgår inte av planen om och i så fall vilken som är skillnaden mellan nuvarande begreppet trygghetsboende och kommande begreppet mellanboende. Det är önskvärt att få utförlig information kring detta.

Behovet av en planering för hela boendekedjan gäller även korttidsboenden, som inte ingår i Swecos prognoser. Det växande antalet äldre kommer rimligen att leda till en ökad efterfrågan även på dessa platser, vilket staden måste ha beredskap för.

Boendeplaneringen sker utifrån de riktlinjer och politiska beslut som gäller. Vi noterar att ingen förändring verkar ha skett med anledning av den förändring av riktlinjerna som började gälla 1 juli 2015, och som fastslår att oro och ensamhet ska ges större tonvikt vid bedömning av rätten till särskilt boende. Det är viktigt att detta beslut får genomslag.

Verkligheten i Stockholm idag är att mycket gamla människor, som skulle behöva flytta till ett annat boende, i vissa fall tvingas bo kvar hemma. Skulle deras möjligheter att få flytta öka så kommer behovet av investeringar i nya boenden vara större än vad boendeplanen anger.

Även flyktingsituationen kan leda till ett ökat behov av boendeplatser, eftersom äldre med bakgrund i krigsdrabbade och fattiga länder har andra behov och kan förväntas få en sjukligare ålderdom. Det är viktigt att även denna faktor tas med i planeringen.”

Särskilt uttalande från (L):

”Behovet av nya vård- och omsorgsboenden och andra former av äldreboenden inför framtiden är stort, liksom behovet av investeringar i befintliga lokaler. Det åvilar den styrande majoriteten ett mycket stort ansvar att hushålla med stadens resurser för att ha råd med de omfattande investeringar som krävs.

Rätt hanterat kan det investeringsbehov som föreligger bli början på en förändring som ökar möjligheterna till trygghet för Stockholms äldre. För oss liberaler är det tydligt att kvarboendenormen måste brytas och att äldre måste få större möjligheter att komma till ett bra boende. Kvarboende ska vara en rättighet och en möjlighet, aldrig ett tvång.

Stadens konkreta äldreboendeplanering omfattar i huvudsak vård- och omsorgsboenden. Vi menar att hela boendekedjan måste omfattas, framför allt servicehusen. Vård- och omsorgsboenden är i dagsläget en boendeform som allt mer används i livets slutskede. Det krävs en planering som gör det möjligt att förutse och därmed skapa så många platser som krävs för att erbjuda bra alternativ även innan man blir så försvagad att man behöver heldygnsomsorg.

Det är viktigt att värna servicehusen inför framtiden. Liberalerna menar att alla över 85 år som så vill bör få komma till servicehus. Forskning har visat på tydliga positiva effekter av att få komma till servicehus. Det är oklart om samma effekter kommer att visa sig av de tilltänkta mellanboendena, eftersom boendeformen än så länge inte är definierad. Vi ser en stor risk i att mellanboendena tas till intäkt för att lägga ner servicehusen och ersätta dem med en boendeform som både i servicenivå och i antalet platser inte når upp till det som krävs.

Behovet av en planering för hela boendekedjan gäller även korttidsboenden, som inte ingår i Swecos prognoser. Det växande antalet äldre kommer rimligen att leda till en ökad efterfrågan även på dessa platser, vilket staden måste ha beredskap för.

Boendeplaneringen sker utifrån de riktlinjer och politiska beslut som gäller. Vi noterar att ingen förändring verkar ha skett med anledning av den förändring av riktlinjerna som började gälla 1 juli 2015, och som fastslår att oro och ensamhet ska ges större tonvikt vid bedömning av rätten till särskilt boende. Det är viktigt att detta beslut får genomslag.

Verkligheten i Stockholm idag är att mycket gamla människor, som skulle behöva flytta till ett annat boende, i vissa fall tvingas bo kvar hemma. Skulle deras möjligheter att få flytta öka så kommer behovet av investeringar i nya boenden vara större än vad boendeplanen anger.

Även flyktingsituationen kan leda till ett ökat behov av boendeplatser, eftersom äldre med bakgrund i krigsdrabbade och fattiga länder har andra behov och kan förväntas få en sjukligare ålderdom. Det är viktigt att även denna faktor tas med i planeringen.

Vi vill varna för de svårigheter som kommer att finnas när det gäller att bygga nya boenden i innerstaden och dess närhet. Det finns många olika tänkbara ändamål som konkurrerar om varje given bit mark, och riksintressen, överklaganden och oförutsedda faktorer som omöjliggör eller försenar byggnation.

Av alla dessa skäl är det viktigt att påbörja byggandet av nya boenden i god tid, så att det finns ett handlingsutrymme att öka byggtakten om det skulle behövas.”

§ 11 Fördelning av stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen 2016

Dnr 340-663/2015

Äldrenämndens beslut

1. Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande med förslag till fördelning av stimulansmedel för ökad bemanning inom äldreomsorgen 2016 motsvarande 157,6 mnkr.
2. Äldrenämnden uppdrar åt förvaltningschefen att besluta om eventuell fördelning av stimulansmedel som inte rekviderats.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Ärendet

Förvaltningen har redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 2016-02-29.

Regeringen har gett Socialstyrelsen i uppdrag att administrera, fördela medel och löpande följa upp en tillfällig satsning på en ökad bemanning inom äldreomsorgen under åren 2015 – 2018. För året 2016 har Stockholm stad tilldelats 157,6 mnkr att rekquirera. I Stockholms stad har äldrenämnden uppdraget att administrera och fördela stimulansmedlen till stadens verksamheter inom äldreomsorg. Enligt nämndens beslut den 15 december 2015 har 17 mnkr reservats för särskilt prioriterade områden.

Samtliga utförare inom Stockholms stads äldreomsorg, oavsett regiform och verksamhet, erbjudits möjlighet att ansöka om stimulansmedel för ökad bemanning. Totalt har 266 ansökningar motsvarande 384 mnkr inkommit. Förvaltningens förslag baserar sig på samma fördelningsprincip som 2015. Detta innebär en fördelning som baserar sig på verksamheternas volym, dvs. antalet platser i boenden eller antalet brukare i hemtjänsten. Enligt förvaltningens förslag fördelas 157,6 mnkr till 235 verksamheter inklusive ansökningar inom de av nämnden prioriterade områden.

Yrkanden

Ordföranden Torun Boucher (V) med instämmande av övriga ledamöter och tjänstgörande ersättare yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.